

Sygn. akt I ACa 869/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SA Tomasz Szabelski
Sędziowie:	SA Bożena Wiklak SO del. Marzanna Rojecka - Mazurczyk (spraw.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Olejniczak

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2014 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w C.**

przeciwko **U. S. i P. S.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 14 stycznia 2014 roku, sygn. akt I C 1862/13

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanych U. S. i P. S. solidarnie na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w C. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

IACa 869/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 stycznia 2014 r Sąd Okręgowy w Płocku w sprawie IC 1862/13 z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w C. przeciwko U. S. i P. S. o zapłatę zasądził od pozwanych na rzecz powódki solidarnie kwotę 135.249,36 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 sierpnia 2013 r do dnia zapłaty, a nadto kwotę 10.523 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, oddalił powództwo w zakresie żądania odsetek od należności głównej za okres od dni 24 lipca 2013 r do 31 lipca 2013r oraz umorzył postępowanie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 3.060 zł wraz z

ustawowymi odsetkami. Wyrok ten zapadł w związku z powództwem wytoczonym przez (...) Spółkę Akcyjną w C. przeciwko U. S. i P. S. o zapłatę solidarnie kwoty 130.125, 26 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lipca 2013r do dnia zapłaty, a od kwoty 8.184,10 zł od dnia wytoczenia powództwa. W uzasadnieniu powodowa spółka wskazała, że jest w posiadaniu weksla własnego in blanco o charakterze gwarancyjnym wystawionego przez U. S. , a poręczonego przez P. S., który gwarantować miał terminowe spłacenie należności wynikających z umowy z dnia 18 lipca 2011 r dotyczącej zamówienia i zakupu przez pozwaną paszy z wytwórni prowadzonej przez powodową spółkę. Ponieważ pozwana nie uregulowała należności powodowa spółka, działając zgodnie z treścią porozumienia wekslowego wypełniła weksel na kwotę 138.309,36 zł opatrując go terminem płatności na dzień 31 lipca 2013 r i wezwała pozwanych do jego wykupu, co do dnia wytoczenia powództwa nie nastąpiło.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa podnosząc, że U. S. poniosła straty w związku z nagłym i nieuzasadnionym wstrzymaniem przez powodową spółkę dostaw pasz dla prowadzonej przez nią hodowli drobiu, w związku z czym przysługuje jej prawo do dochodzenia roszczenia odszkodowawczego oraz zarzut potrącenia.

Ostatecznie powodowa spółka ograniczyła powództwo do kwoty 135.249,36 zł, dochodząc z tytułu należności głównej kwoty 127.065,26 zł, a z tytułu odsetek kwoty 8.184,10 zł podnosząc, że już po wytoczeniu powództwa pozwana w dniu 26 sierpnia 2013 r dokonała dwóch wpłat, na kwoty 3.050,75 zł oraz 9,25 zł.

W zakresie stanu faktycznego Sąd Okręgowy w Płocku ustalił, że w dniu 18 lipca 2013 r (...) SA w C. - Wytwórnia (...) w G. jako dostawca i pozwana U. S. jako odbiorca zwarli umowę o sprzedaż pasz. W ramach tej umowy powodowa spółka zobowiązała się do dostarczania pasz niezbędnych dla prowadzonej przez pozwaną hodowli indyków, a pozwana zobowiązała się do dokonania zapłaty za dostarczone mieszanki paszowe w terminie 140 dni od daty dostawy. W umowie tej strony ustaliły, że stosowane będą aktualne ceny mieszanek paszowych zgodnie z cennikiem przygotowanym przez dostawcę, rozliczenia zaś będą dokonywane na podstawie wystawianych przez dostawcę faktur VAT. W toku wcześniejszej współpracy strony wypracowały i stosowały system rozliczeń i zabezpieczenia dostawcy, który polegał na dokonywaniu zapłaty na rzecz dostawcy za dostarczoną paszę bezpośrednio przez ubojnię , po zakończeniu kolejnych cykli hodowlanych . Pozwana wystawiała na rzecz strony powodowej faktury VAT, których przedmiotem był żywiec- indyczka , na których ilość drobiu była zgodna z ilościami widniejącymi na dokumentach przyjęć materiałów zewnętrznych oraz korekt do tych dokumentów wystawianych przez poszczególne ubojnie. Pozwana wystawiała też faktury na sprzedaż kukurydzy, której ilość wskazana w dokumentach odpowiadała ilościom potwierdzenia dostawy wystawionego przez pracowników (...) SA . Sąd Okręgowy w Płocku ustalił także, że na dzień 31 sierpnia 2012 r istniało wymagalne zadłużenie pozwanej w wysokości 3.050,75 zł, jednak pomimo zaległości płatniczych były realizowane dalsze dostawy pasz o wartości 120.055,86 zł. W dniu 17 października 2012 r została zrealizowana dostawa ostatniej partii , co spowodowało wzrost zadłużenia do kwoty 130.125,26 zł . Pozwana kwestionowała jedynie istnienie zadłużenia w kwocie 3.050,70 zł twierdząc, że jej źródłem była różnica wynikająca z rozliczania podatku VAT. Sąd i Instancji ustalił także, że wobec nieuregulowania należności przez odbiorcę, dostawca przerwał dostarczanie paszy dla hodowanego przez pozwaną drobiu, co spowodowało śmierć części ptaków, cykl hodowlany kontynuowany był przez pozwaną w oparciu o dostawy paszy od innego producenta, a drób z tego cyklu produkcyjnego nie został przekazany powodowej spółce w ramach rozliczenia. W dniu 23 lipca 2012 r powodowa spółka wypełniła na kwotę 138.309,36 zł weksel in blanco wystawiony przez pozwaną, a poręczony przez P. S.. Termin płatności weksla został oznaczony na 31 lipca 2012 r, a remitent pismem z dnia 23 lipca 2012 r wezwał dłużników wekslowych do wykupienia weksla , przedstawiając wykaz nierozliczonych należności wraz z odsetkami, powołując się na konkretne faktury.

Sąd Okręgowy w Płocku podniósł, że dokonując ustaleń faktycznych oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy w postaci weksla, deklaracjach wystawcy weksla i poręczyciela wekslowego, wezwaniach do wykupu weksla wraz z wykazem należności i odsetek, dowodach nadania wezwań, umowie sprzedaży pasz, potwierdzenia sald, umowie przeniesienia własności stada na zabezpieczenie, oświadczenia pozwanej z dnia z dnia 19 listopada 2013 r. oraz faktur VAT dokumentujących sprzedaż żywca i kukurydzy, a także na podstawie zeznań pozwanej. W ocenie Sądu I Instancji sporna pomiędzy stronami pozostawała jedynie kwestia, czy na dzień 31 sierpnia 2012 r pozostawała nieuregulowana przez pozwaną należność z tytułu wzajemnych rozliczeń między stronami. Sąd Okręgowy stwierdził,

że w ramach ustaleń faktycznych pominął dowód z przesłuchania zgłoszonego przez pozwaną świadka M. K. (1), gdyż zdaniem tego Sądu, zeznania świadka nie wniosłyby okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyby miały prowadzić do podważania wiarygodności złożonych do akt sprawy dokumentów. Zdaniem Sądu I Instancji świadek K. mógłby jedynie potwierdzić obowiązujący pomiędzy stronami sposób rozliczeń, która to kwestia w istocie nie była sporna, natomiast nie byłby w stanie złożyć zeznań co do wysokości zadłużenia pozwanych czy kwestii zasadności zaprzestania przez powodową spółkę dostaw paszy, a jego zeznania nie mogłyby dotyczyć dokonanego rzekomo przez pozwaną potrącenia czy wysokości doznanej przez odbiorcę paszy szkody.

W oparciu o powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo należało uznać w całości za zasadne, z tym, że należało umorzyć je na podstawie art. 355 kpc w zakresie cofniętej, z powodu częściowego uregulowania należności w toku procesu, części powództwa.

Sąd Okręgowy w swoich rozważaniach powołał art. 103 ustawy Prawo wekslowe (Dz.U z 1936 r, nr. 37, poz. 282), zgodnie z którym do weksła własnego stosuje się przepisy o wekslu trasowanym – w szczególności w zakresie uregulowań dotyczących weksła in blanco oraz poręczenia wekslowego. Dalej Sąd podkreślił, że odmiennosc weksła własnego w stosunku do weksła trasowanego sprowadza się do wyeliminowania ze stosunku wekslowego trasata – wystawca weksła własnego ponosi odpowiedzialność wobec remitenta tak jak akceptant, co znajduje swój wyraz w obligatoryjnym elemencie weksła prostego jakim jest przyrzeczenie bezwarunkowej zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej przez wystawcę. Odpowiedzialność poręczyciela wekslowego jest taka sama wobec wierzyciela wekslowego, jak dłużnika wekslowego i ma charakter solidarny. (art. 104, zd.1, 101, 32 i 42 w/w ustawy) Art. 10 ustawy dopuszcza możliwość wystawienia weksli in blanco, tj. niezpełnych w chwili wystawienia oraz reguluje dopuszczalność podnoszenia zarzutu nieprawidłowego wypełnienia weksła. W obrocie prawnym powszechna jest praktyka sporządzania deklaracji wekslowej, obejmującej zgodę na wypełnienie weksła określona treścią. Abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego na gruncie procesu cywilnego powoduje przeniesienie ciężaru dowodu w zakresie skuteczności zarzutu wypełnienia weksła niezgodnie z zawartym porozumieniem na dłużnika wekslowego. Sąd I Instancji stwierdził, że pozwani w sprawie będącej przedmiotem jego rozpoznania nie sprecyzowali zarzutów wobec prawidłowości wystawienia weksła, nie zaprzeczając ani nie przyznając, że został on wypełniony prawidłowo. Dalej Sąd Okręgowy stwierdził, że niezależnie od zasad rządzących procesem wekslowym, to pozwani powinni przedstawić dowody na nieistnienie swoich zobowiązań, gdyż wierzyciel nie ma możliwości wykazania, że należność nie została uregulowana. Sąd Okręgowy podniósł też, że strona powodowa przedstawiła umowę sprzedaży pasz podpisana przez pozwaną oraz potwierdzenie sald na konkretne dni, z których wynika, że istniały nieuregulowane świadczenia, natomiast pozwani nie zgłosili w tym zakresie żadnych zarzutów. Pozwana przyznała, że dostawy pasz odbywały się w latach 2011-2012, a podczas ostatniego cyklu dostawy paszy zostały przerwane. Nie kwestionowali oni również istnienia nieuregulowanych zobowiązań ani, co do zasady, ani co do wysokości, pozwana stwierdziła jedynie, że iż roszczenie o zapłatę za dostarczoną paszę potrąciła ze swoimi roszczeniami odszkodowawczymi. Sąd I Instancji uznał, że pozwana nie rozliczyła się z powodową spółką z dostaw pasz zrealizowanych w okresie od 29 sierpnia 2012 r do 17 października 2012 r, a wzajemna kompensata nie została przez pozwanych w żaden sposób udowodniona. Zdaniem Sądu I Instancji, pozwana nie wykazała, aby złożyła stronie powodowej oświadczenie o potrąceniu, także w toku procesu taki zarzut nie został zgłoszony w sposób formalny. Ponadto Sąd Okręgowy podniósł, że pozwani nie wykazali przesłanek ewentualnej odpowiedzialności odszkodowawczej powodowej spółki za szkodę w postaci padnięcia części drobiu wskutek przerwania dostawy pasz ani też wysokości doznanego z tego tytułu uszczerbku majątkowego. Zdaniem tego Sądu twierdzenia pozwanej, iż z poniosła w związku z tym szkodę w wysokości 260.000 zł należało uznać za gołosłowne, podkreślając, iż ewentualne roszczenia z tym związane mogą być przez pozwaną dochodzone w odrębnym procesie.

Od powyższego wyroku pozwani złożyli apelację w której zarzucili rozstrzygnięciu naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy poprzez błędne ich zastosowanie, tj. przyjęcie, że pozwani nie zgłosili zarzutu potrącenia. Pozwani wskazali, że Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia przepisu art. 217 § 2 kpc poprzez oddalenie zgłoszonych przez nich wniosków dowodowych na okoliczność niezgodnego z prawem wstrzymania dostaw paszy w trakcie cyklu hodowlanego, co spowodowało straty w majątku pozwanej. Nadto pozwani zarzucili naruszenie

art. 498 kpc poprzez jego błędną wykładnię, iż nie doszło do umorzenia wierzytelności powoda pomimo, że na etapie przedsądowym pozwana skutecznie potrąciła swoją wierzytelność z wierzytelnością powoda i zarzut umorzenia wierzytelności z tego powodu podniosła także w toku postępowania. Pozwani zarzucili także wewnętrzną sprzeczność ustaleń Sądu Okręgowego oraz nie rozpoznanie istoty sprawy poprzez przyjęcie, że pozwana nie zgłosiła zarzutu potrącenia swojej wierzytelności z wierzytelnością powodowej spółki i nieistnienia w związku z tym dochodzonego pozwem zobowiązania. Pozwani wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, a także zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania przed Sądem II Instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I Instancji.

Powodowa spółka wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania za II Instancję.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego w Płocku, zdaniem Sądu Apelacyjnego wymagają pewnego uzupełnienia. Sąd I Instancji wprawdzie wskazał, że dokonując ustaleń faktycznych oparł się na dokumentach w postaci umowy z dnia 18 lipca 2011r , a także na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy w postaci weksla, deklaracjach poręczyciela wekslowego, wezwaniach do wykupu weksla wraz z wykazem należności i odsetek, dowodach nadania wezwań, umowie sprzedaży pasz, potwierdzenia sald, umowie przeniesienia własności stada na zabezpieczenie, oświadczenia pozwanej z dnia 19 listopada 2013 r. oraz faktur VAT dokumentujących sprzedaż żywca jednak część z tych dowodów nie została powołana w ustaleniach faktycznych dokonanych przez ten Sąd.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, stan faktyczny należało uzupełnić o powołanie okoliczności, iż jako zabezpieczenie wykonania w/w umowy, strony w dniu 21 lipca 2011 r dodatkowo zawarły umowę o przeniesieniu przez pozwaną na rzecz powodowej spółki prawa własności stada, z zastrzeżeniem, iż w przypadku zapłaty przez zbywcę wszystkich należności z tytułu dostarczonych do hodowli pasz umowa wygasa, a zbywca staje się z powrotem właścicielem stada. Umowa ta miała charakter jednorazowy i dotyczyła stada indyków rzeźnych w ilości 4.500 sztuk, o wadze jednostkowej minimum 9 kg i wartości 234.000 zł , wstawionych w dniu 16 lipca 2011 r, hodowanych na fermie prowadzonej w miejscowości (...), (...)-(...) M.. Zbywca miał zatrzymać stado w swoim posiadaniu i korzystać z niego w charakterze biorącego w użyczenie w celu prowadzenia hodowli stada. Strona powodowa zobowiązała się do korzystania z prawa własności stada w sposób nie wykraczający poza granice uzasadnione zabezpieczeniem zapłaty należności. Zdaniem Sądu Apelacyjnego należało również uzupełnić ustalenia faktyczne o kwestię, iż w swojej deklaracji pozwany P. S. , poręczył solidarnie z pozwaną wszelkie jej zobowiązania. Ponadto Sąd Apelacyjny ustalił, że pismem z dnia 17 października 2012 r powodowa spółka złożyła pozwanej oświadczenie, że z tym dniem jest zmuszona przerwać współpracę dotyczącą dostawy pasz na fermę pozwanej oraz, że w związku z nieuregulowanymi należnościami z dnia 31 sierpnia 2012 r w wysokości 3.050,75 zł dostawa dokonana w dniu złożenia oświadczenia jest ostatnią, która została zrealizowana, natomiast pozwana nie wyraziła zgody na wstrzymanie dostaw i zażądała wyjaśnień na piśmie. (oświadczenie k. 97) Oświadczenie analogicznej treści z powodu istnienia nieuregulowanej należności w kwocie 76.002,48 zł zostało w tym samym dniu złożone bratu pozwanej, R. S., który również prowadził na własny rachunek hodowlę indyczek i w związku z tym także dokonywał od powodowej spółki zakupu karmy. (pismo k. 98). Ponadto Sąd Apelacyjny ustalił, że pismem z dnia 23 lipca 2013 r powodowa spółka wezwała pozwanych do wykupienia weksla in blanco wystawionego na kwotę 138.309,36 zł w ciągu siedmiu dni od otrzymania wezwania, które zostało jej doręczone w dniu 25 lipca 2013r . W wezwaniu tym zostały wskazane wszystkie faktury VAT dotyczące dokonanych dostaw paszy dla pozwanej oraz wyliczenie ustawowych odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie należności (deklaracje wekslowe k. 17 i 18, wezwania k. 24-25, 27-28, dowody doręczenia k. 25-26, 29-30) Zauważyć także należało odnośnie dodatkowych ustaleń faktycznych, iż z załączonego do akt sprawy pisma z dnia 4 grudnia 2013 r wynika, że powodowa spółka wezwała pozwaną do potwierdzenia w terminie 30 dni salda występującego w jej księgach, w którym wskazała, że razem za wyroby i usługi wykonane do dnia 28 września (...) saldo wynosi 31.769,85 zł, na które to wezwanie pozwana nie odpowiedziała. (wezwanie k. 93)

Niniejsza sprawa przekazana została przez Sąd I Instancji do rozpoznania w trybie zwykłym z uwagi na fakt, iż Sąd ten nie widział podstaw do rozpoznania jej w postępowaniu nakazowym, który to wniosek strona powodowa zgłosiła w

pozowie. Ponieważ pozwana w apelacji nie podniosła żadnych zastrzeżeń w tym zakresie, zdaniem Sądu Apelacyjnego, oceny prawnej dokonanych w sprawie ustaleń należało dokonać na zasadach ogólnych. Jest okolicznością bezsporną, że strony łączyła umowa sprzedaży pasz z dnia 18 lipca 2011r, na podstawie której powodowa spółka dostarczała pozwanej pasze do prowadzonej przez nią hodowli indyczek rzeźnych. Zgodnie z umową zapłała za dostarczone mieszanki paszowe każdorazowo miała następować w terminie 140 dni od dnia dostawy. Do akt sprawy załączone zostały faktury VAT na okoliczność dokonanych przez powodową spółkę dostaw, których zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy pozwana nie kwestionowała co pozwoliło uznać je za wiarygodne. Z dokumentów tych wynika, że powodowa spółka zrealizowała na rzecz pozwanej następujące dostawy: w dniu 9 sierpnia 2012 r dostawę na kwotę 3.050,75 zł, w dniu 29 sierpnia 2012 r dwie dostawy , na kwotę 4.704,70 zł i 24.014,40 zł, w dniu 24 września 2012 r dostawę na kwotę 4.075,64 zł, w dniu 25 września 2012 r dostawę na kwotę 37.718,05 zł, w dniu 8 października 2012 r na kwotę 46.492,32 zł oraz w dniu 17 października 2012 r na kwotę 10.069, 40 zł. Ponieważ należność nie została zapłacona w umówionym terminie, powodowa spółka jako dostawca naliczyła na dzień 23 lipca 2013 r ustawowe odsetki od przeterminowanych zobowiązań, odpowiednio w kwotach: 354,22 zł, 289,89 zł, 1.479,68 zł, 251,13 zł , 2.324,05 zł, 2.864,69 zł, oraz 620,44 zł. Łącznie zatem wierzytelność strony powodowej w zakresie należności głównej wynosiła na ten dzień 130.125,26 zł natomiast odsetki ustawowe zamykały się kwotą 8.184,1 razem 138.309,36 zł. Mając na uwadze, iż w dniu 26 sierpnia 2013 r pozwana dokonała zapłaty kwoty 3.050,75 zł oraz 9,25 zł wierzytelność powodowej spółki w zakresie należności głównej uległa ograniczeniu do kwoty 135.249,36 zł, w tym 127.065 zł z tytułu należności głównej i 8.184,10 zł z tytułu ustawowych odsetek. Pozwani w apelacji nie zakwestionowali prawidłowości tego wyliczenia zatem nie było potrzeby dokonywania przez Sąd Apelacyjny szczegółowego ich rozliczenia.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu Apelacyjnego, należało uznać zasadność powództwa w kwotach zasądzonych przez Sąd I Instancji na podstawie art. 471 kc. Jedynym zarzutem pozwanych, złożonym w apelacji, była kwestia nie uwzględnienia przez Sąd Okręgowy zgłoszonego przez nich zarzutu potrącenia wierzytelności powodowej spółki z tytułu dostaw pasz z wierzytelnością przysługującą pozwanej z tytułu odszkodowania za szkody spowodowane niezasadnym, zdaniem apelujących, zaprzestaniem dalszych dostaw paszy z dniem 17 października 2012 r.

Zgodnie z treścią art. 498§ 1 i 2 kc, gdy obie strony są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku , a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym państwowym organem, a w wyniku dokonania tej czynności obie wierzytelności umarzają się do wysokości wierzytelności niższej. Dokonanie potrącenia następuje poprzez złożenie oświadczenia woli i nie wymaga dochowania szczególnych aktów staranności. Pozwani w toku procesu zgłosili zarzut potrącenia po raz pierwszy w piśmie procesowym z dnia 22 listopada 2013 r . Pozwani w tym piśmie nie określili wprawdzie wysokości potrąconej wierzytelności, ale należało mieć na uwadze, że występowali oni w sprawie bez udziału zawodowego pełnomocnika procesowego zatem skoro wnosili o oddalenie powództwa i był to jedyny zgłoszony przez nich zarzut merytoryczny należało uznać , że wierzytelność przedstawiona do potrącenia była nie niższa niż wysokość dochodzonego przez stronę powodową roszczenia. W tej sytuacji, zdaniem Sądu Apelacyjnego , stanowisko Sądu Okręgowego, iż pozwani formalnie takiego zarzutu nie złożyli nie było zasadne.

Trzeba jednak w tym miejscu podkreślić, że samo jednak zgłoszenie zarzutu potrącenia nie oznacza jeszcze, iż automatycznie należy dokonać stosownego rozliczenia, gdyż aby zarzut ten mógł zostać uwzględniony niezbędne jest wykazanie, że pozwanym w stosunku do strony pozwanej przysługiwała wymagalna, nadająca się do potrącenia wierzytelność. Zgodnie z treścią art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie , która z tego faktu wywodzi skutki prawne, zatem pozwani powinni byli zgłosić wnioski dowodowe w celu wykazania istnienia wyżej wskazanych okoliczności.

Sąd I Instancji słusznie nie uwzględnił wniosku pozwanej o przesłuchanie w charakterze świadka M. K. (1), przedstawiciela handlowego powodowej spółki na „wszystkie okoliczności będące przedmiotem sprawy ”. Takie określenie tezy dowodowej nie jest w procesie cywilnym dopuszczalne. Określenie okoliczności, na które ma zostać przeprowadzony dany dowód, zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodowego, jest obowiązkiem strony zgłaszającej dany wniosek dowodowy. Artykuł 236 kpc stanowi, iż w postanowieniu o przeprowadzeniu dowodu sąd oznacza

fakty podlegające stwierdzeniu oraz środek dowodowy, który do tego ma doprowadzić. Przeprowadzenie dowodu ma bowiem służyć udowodnieniu okoliczności o istnieniu której dana strona twierdzi, a nie poszukiwaniu tych, które mogłyby się okazać dla tej strony korzystne. Obowiązkiem Sądu jest pouczenie strony działającej bez zawodowego pełnomocnika procesowego o treści art. 6 kc oraz związanym z tym prawie, a jednocześnie i obowiązku zgłaszania wniosków dowodowych, jednak ten obowiązek nie rozciąga się już dalej na zastąpieniu strony w formułowaniu tez dowodowych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego brak było podstaw do uznania, że pozwani, prowadzący od dłuższego czasu i na szeroką skalę działalność hodowlaną w celach zarobkowych są osobami nieporadnymi, zatem nie występowały w niniejszej sprawie przesłanki uzasadniające działanie przez Sąd Okręgowy z urzędu w zakresie gromadzenia materiału dowodowego.

Sąd I Instancji, oddalając wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka M. K. stwierdził, że zeznania tego świadka nie wniosłyby istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, gdyż prowadziłyby do podważania wiarygodności złożonych do akt sprawy dokumentów oraz, że mógłby on jedynie potwierdzić obowiązujący pomiędzy stronami sposób rozliczeń, która to kwestia nie była pomiędzy stronami sporna. Wprawdzie, zdaniem Sądu Apelacyjnego, stanowisko Sądu, iż świadek mógłby złożyć zeznania tylko w określonym, bezspornym lub nieprzydatnym dla rozstrzygnięcia sprawy zakresie wydaje się być zbyt daleko idąca, gdyż Sądowi Okręgowemu nie mógł znany zakres wiedzy tego świadka, nie mniej jednak samo przesłuchanie świadka, nawet gdyby okazało się, że jest on bardzo dobrze zorientowany w kwestiach dotyczących przyczyn odstąpienia od umowy i poniesionej przez pozwaną w związku z tym szkody to i tak jego zeznania nie mogłyby stanowić dowodu o charakterze rozstrzygającym w przedmiocie wysokości szkody, gdyż z uwagi na charakter sprawy, ta kwestia niewątpliwie wymagałaby wiadomości specjalnych z zakresu szeroko rozumianej hodowli drobiu, a taki dowód nie został zgłoszony. Dane zawarte w załączonej do akt sprawy umowie z dnia 21 lipca 2011r dotyczącej przeniesienia własności stada na zabezpieczenie nie mogły stanowić dowodu na okoliczność wysokości szkody pozwanej gdyż umowa miała charakter jednorazowy, tj dotyczyła tylko jednego cyklu hodowlanego, który jak wynika z treści wyjaśnień informacyjnych pozwanej złożonych na rozprawie w dniu 12 listopada 2013 r, trwa 16 tygodni, a rozpoczął się 16 lipca 2011r. Z treści tej umowy wynika, iż dotyczyła ona przeniesienia własności 4.500 sztuk indora rzeźnego o wadze co najmniej 9 kg każdy, o łącznej wartości 234.000 zł. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wynikające z tej umowy dane nie były wystarczające dla ustalenia wysokości ewentualnej szkody pozwanej, gdyż jej wyliczenie wymagałoby szczegółowego ustalenia ilości padłego drobiu, stwierdzenia jednoznacznie przyczyn śmierci każdej sztuki, a także dalszych okoliczności takich jak np. dokonanie przez pozwaną niezbędnych aktów staranności w celu zmniejszenia rozmiaru szkody.

Kwestia dopuszczalności odstąpienia przez stronę powodową z dniem 17 października 2012 r od dalszego wykonania umowy nie została między stronami jednoznacznie uregulowana w umowie dostawy, zatem w tym zakresie zastosowanie będą miały przepisy Działu III Kodeksu Cywilnego, regulujące kwestie skutków niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych tj at. 487 kc i następne. Rzeczą pozwanych byłoby zatem wykazanie, że nie zachodziły przesłanki do odstąpienia przez powodową spółkę od umowy z dnia 18 lipca 2011r ze skutkiem natychmiastowym oraz, że w związku z nagłym zaprzestaniem dostarczania przez (...) pasz pozwana poniosła szkodę w określonej wysokości, którą przedstawia do potrącenia z niekwestionowaną co do wysokości wierzytelnością powodowej spółki. Dopiero wykazanie istnienia wszystkich, wyżej wskazanych okoliczności pozwałoby na uwzględnienie zarzutu potrącenia i dokonanie wzajemnej kompensacji wierzytelności obu stron. Ponieważ okoliczności powyższe nie zostały przez pozwanych w toku procesu udowodnione, zarzut potrącenia nie mógł zostać skutecznie uwzględniony co powoduje, iż apelację należało uznać za niezasadną.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 358 kpc oddalił apelacje pozwanych.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98§ 1 i 3 kpc. Na poniesione przez stronę powodową koszty złożyło się wynagrodzenie jej pełnomocnika w kwocie 2.700 zł, ustalone na podstawie § 2 ust.1 i 2, § 6 pkt. 6 oraz § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Tj. Dz.U z 2013, poz. 249)